

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови
Курсова робота

**на тему: Ідея мовних ігор в сучасних лінгвокультурних вимірах: ідучи до
перевідкриття класичних «Філософських досліджень» Л. Вітгенштайна**

Студентки групи МЛа 09-21
факультету германської філології і перекладу
денної форми навчання
спеціальності 035 Філологія
Богонос Тетяни Олександрівни

Науковий керівник:
кандидат філософських наук,
доцент Комісар Людмила Петрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ДОМІНУЮЧИЙ НАПРЯМ СУЧАСНОЇ ДУМКИ В ГУМАНІТАРНІЙ ТРАДИЦІЇ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	5
1.1 Зародження та формування лінгвістичної філософії	5
1.2 Ідеї Л. Вітгенштайна як передумова прагматичного повороту у лінгвістичній філософії	7
Висновки до 1 розділу	10
РОЗДІЛ 2. МОВНА КАРТИНА СВІТУ У ЛІНГВОФІЛОСОФІЇ Л. ВІТГЕНШТАЙНА	11
2.1 Сутність та зміст концепту	11
2.2 Прагматика мовної гри	13
Висновки до розділу 2	15
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ІДЕЙ Л. ВІТГЕНШТАЙНА	16
3.1 Ідея мовних ігор в сучасних лінгвокультурних вимірах	16
3.2 Втілення ідей Л. Вітгенштайна у сучасному мовознавстві	18
Висновки до розділу 3	19
ВИСНОВКИ	20
РЕЗЮМЕ	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22

Вступ

Актуальність роботи. У сучасному світі мова відіграє ключову роль у формуванні та розвитку культурної спадщини суспільства. Перед нами постійно стоїть завдання зрозуміти не тільки механізм мови, а й глибинні підтексти, які несе кожне слово чи висловлювання. У цьому контексті концепція мовних ігор стає актуальною для дослідження. Ідея мовних ігор в сучасних лінгвокультурних вимірах відкриває нові горизонти розуміння мови та культури, спонукаючи нас переглянути класичні трактати.

У цьому дослідженні ми спробуємо проаналізувати сутність мовних ігор у сучасному контексті, звертаючи увагу на їхню роль у формуванні лінгвокультурних аспектів суспільства. Будемо розглядати як саму концепцію мовних ігор, так їхню взаємодію з сучасною культурою, враховуючи технологічний прогрес та соціальні зміни.

Особливу увагу ми зосередимо на переосмисленні класичних «Філософських досліджень» Л. Вітгенштайна через призму сучасного розуміння мови та культури. Вітгенштайн вже у своєму часі вніс вагомий внесок у розвиток лінгвістики та філософії мови, проте в контексті сучасних реалій його ідеї набувають нових вимірів.

Ця робота спрямована на те, щоб зрозуміти, як мовні ігри впливають на формування культурного простору сучасного суспільства, а також на те, як їх можна використовувати для переосмислення класичних філософських концепцій у контексті сучасних реалій.

Мета роботи: є дослідження ідей мовних ігор у сучасних лінгвокультурних вимірах та їх впливу на переосмислення класичних «Філософських досліджень» Л. Вітгенштайна.

Завдання:

1. Проаналізувати сутність мовних ігор у сучасних лінгвокультурному контексті.

2. Вивчити взаємодію мовних ігор із сучасною культурою та їхній вплив на неї.

3. Провести переосмислення класичних «Філософських досліджень» Л. Вітгенштайна з урахуванням сучасних реалій.

4. Розглянути можливості використання мовних ігор для нового тлумачення класичних філософських концепцій.

Об'єктом дослідження є мовні ігри у сучасних лінгвокультурних вимірах та їх взаємодія з сучасною культурою.

Предметом дослідження є роль мовних ігор у формуванні лінгвокультурних аспектів суспільства та їхній вплив на сучасні філософські концепції.

Методи дослідження: описовий, порівняльний, структурно-логічний, узагальнення.

Структурно робота складається з трьох розділів, в кожному із яких послідовно вирішуються поставлені завдання. В кінці роботи наведено висновки, що ґрунтуються на проведеному дослідженні, подано список використаних джерел. Загальний обсяг курсової роботи – 23 сторінки, з яких – 21 сторінка основного тексту.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ДОМІНУЮЧИЙ НАПРЯМ СУЧАСНОЇ ДУМКИ В ГУМАНІТАРНІЙ ТРАДИЦІЇ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

1.1 Зародження та формування лінгвістичної філософії

Зародження лінгвістичної філософії є важливою епохою в історії філософії, де мова стала не тільки об'єктом вивчення, але й ключовим інструментом для розуміння світу. Цей період охоплює кінець ХІХ і початок ХХ століття, коли філософи та лінгвісти почали звертати увагу на зв'язок між мовою, мисленням та реальністю.

Однією з важливих постатей цього періоду є Фердинад де Соссюр, швейцарський лінгвіст, який зробив величезний внесок у розуміння структури мови та її ролі у формуванні мислення. Соссюр запропонував диференціальну теорію знака, за якою мовний знак і двох елементів позначаються (сенси) і що означає (звуки чи письмової форми). Він також виділив поняття «синхронії» та «діахронії», показавши, що мову потрібно вивчати не тільки в її синхронічному стані, а й у динаміці її змін.

Іншою важливою фігурою лінгвістичної філософії є Готлоб Фреге, німецький логік і філософ, який ввів поняття «сенси» та «означуваного» (семантичний трикутник). Фреге показав, що мовні висловлювання не просто передають інформацію про світ, але й мають сенси і значення, які визначаються контекстом і структурою мови.

Людвіг Вітгенштейн, австрійський філософ, продовжив розвиток ідей Соссюра та Фреге, запропонувавши свою теорію мови у роботі «Трактат про логіку». Вітгенштейн стверджував, що мова обмежує наше мислення, визначаючи рамки розуміння світу. Він також завернув увагу на ігрову природу мови та на те, що значення слів залежить від їх використання у конкретних мовних іграх.

Іншим важливим чинником став розвиток герменевтики, представленої у роботах Ганса-Георга Гадамера.

Герменевтика – це метод інтерпретації текстів, який був застосований не лише до літературних творів, а й до мовних явищ загалом. Герменевтичний підхід наголошував на важливості контексту та інтерпретації при аналізі мови та культури (Гончаренко 2011: 110).

Також варто згадати структуралізм та постструктуралізм у роботах Ролана Барта, Жака Дерріди та Мішеля Фуко.

Ролан Барт зробив значний внесок у розуміння мови як системи знаків, розвиваючи ідеї структуралізму. Його концепція тексту як нескінченного поля смислів, відкрита для безліч інтерпретацій, наголошуючи на нестійкості мовних знаків та необхідності їхньої постійної переоцінки. Філософ розвинув поняття «поліфонії» тексту, де різні голоси та смисли перетинаються та взаємодіють, що призводить до більш складного розуміння мови та її функції (Коорман 2011: 67).

Жак Дерріда у своїй роботі ставив під сумнів принципи класичної філософії та структуралізму, запропонувавши концепцію «деконструкції». Вчений показав, що мовні знаки не мають фіксованого значення, а залежать від контексту та відносин між іншими знаками. Його роботи про знаки, розрив між ними та їх значення, а також про «відстрочення» сенсу в процесі інтерпретації вплинули на розуміння мови та її функції у контексті постструктуралізму (Шустерман 2005: 230).

Мішель Фуко, у свою чергу, зосередив свої дослідження на владі та знанні, застосовуючи методи археології та генеалогії до аналізу мови та дискурсу. Він показав, як мова та знання формуються та регулюються соціальними та культурними практиками, а також як вони використовуються для встановлення владних відносин у суспільстві. Ці ідеї Фуко стали основою для формування мови та дискурсу допомогли розширити область дослідження лінгвістичної філософії (Борщевський 2003:45).

Крім зазначених вище фігур, варто також згадати інших мислителів, які зробили свій внесок. Серед них можна виділити Чарльза Пірса, який розробив теорію семіозису та ввів поняття «подолання» (абдукції), а також Романа Якобсона, чий структуралізм вплинув на сучасні лінгвістичні та філософські ідеї (Foucault 1966: 43).

Важливо також відзначити, що зародження лінгвістичної філософії було пов'язане з розвитком інших наукових дисциплін, таких як логіка, психологія, антропологія та соціологія. Ідеї, висунуті вченими, стали основою розвитку цих галузей і зробили істотний внесок у формування сучасної наукової картини світу.

Наприклад, в психології це сприяло розвитку когнітивної психології та психолінгвістики. Дослідження про вплив мови на мислення, представлені Вітгенштейном і Соссюр, стали відправною точкою для дослідження психологічних механізмів мовної обробки, включаючи питання категоризації, розуміння сенсу та вираження думок. Для антропології та соціології, лінгвістична філософія допомогла зрозуміти, як мова відображає та конструює соціокультурні реалії (Концевич 2012: 146).

Розуміння структури мови та її ролі в мисленні допомагає розробляти ефективніші методи навчання мовам, створювати більш точні системи машинного перекладу та аналізу текстів, а також краще розуміти механізми комунікації у різних соціокультурних контекстах.

Таким чином, зародження та формування лінгвістичної філософії відкрило нові горизонти для розуміння природи мови, її ролі у мисленні та культурі. Філософи продемонстрували, що мова не лише відображає реальність, а й активно формує її, а її структура та функціонування мають глибоку філософські та культурні наслідки.

1.2 Ідеї Л. Вітгенштайна як передумова прагматичного повороту у лінгвістичній філософії

Ідеї Людвіга Вітгенштайнапривнесли істотні зміни до розуміння мови та її ролі у філософії. Його роботи, особливо «Трактат про логіко-філософські дослідження» та «Філософські роздуми», стали фундаментом для лінгвістичній філософії, що призвело до прагматичного повороту.

Однією з центральних ідей Вітгенштайна є концепція у тому, що сенс слова визначається його внутрішньої сутністю чи відсиланням до зовнішнього об'єкту, а скоріш його використанням у конкретних контекстах спілкування. Це означає, що слова отримують своє значення через мовні ігри, які є різноманітними способами, якими ми використовуємо. Таким чином, значення слова залежить від його використання та соціального контексту, в якому воно використовується, а не від певної об'єктивної реальності.

Вчений також висуває ідею у тому, що мова не тільки описує світ, а й активно формує його. Він наголошує на важливості суспільної взаємодії та контексту для розуміння мовних явищ. Ця концепція є ключовою для розуміння прагматичного повороту в лінгвістичній філософії, оскільки вона наголошує не лише на теоретичному аспекті мови, а й на її практичному застосуванні у спілкуванні та соціальних взаємодіях (Вовк 2013: 76-78).

Крім того, Л. Вітгенштайн робить значний внесок у галузь семантики, підкреслюючи, що розуміння значення слова не обмежується його лексичним визначенням, а залежить від контексту та суспільних норм. Він пропонує концепцію «мовних ігор», яка дозволяє зрозуміти, як різні форми спілкування та використання мови створюють різноманітні смислові контексти. Такі мовні ігри можуть бути різноманітними: від звичайних розмов до наукових дискусій та художніх витворів. Це дозволяє розуміти мову як динамічне та еволюціонуючи явище, а не статичне та універсальне. Вчений також наголошував на важливості розуміння «мовних звичаїв» в інтерпретації мовних виразів. Він стверджує, що значення слова чи

висловлювання може бути зрозуміле лише в контексті загальноприйнятих мовних правил та норм, що визначають його використання та інтерпретацію. Це підкреслює соціокультурний аспект мови та її кореляцію з громадськими практиками та нормами (Бердяєва, 2001: 336).

Таким чином, ідеї Людвіга Вітгенштайна про мову та її функції відіграють вирішальну роль у формуванні прагматичного підходу до лінгвістичної філософії. Вони відкривають нові перспективи для аналізу мови як соціокультурного феномена, наголошуючи на важливості контексту, спілкування та практичного використання мови в реальному світі.

Висновки до 1 розділу

Від давнини до сучасності, філософи, лінгвісти та вчені з різних областей прагнули розгадати таємниці мови, її природу та роль у людському пізнанні та комунікації. У ході історичного розвитку виникали різні концепції та підходи до вивчення мови, від метафізичних трактувань до сучасних прагматичних підходів. Цей процес демонструє постійне прагнення людства до розуміння сутності мови та її ролі у формуванні світогляду та культури.

В нашому дослідженні ми розглядаємо ідеї Л. Вітгенштайна, які надали значного впливу на розвиток лінгвістичної філософії, ставши важливою передумовою для її прагматичного повороту. З його авторським підходом до вивчення мови як гри, де значення слова визначається не лише його лексичним змістом, а й контекстом вживання, лінгвістична філософія почала звертати особливу увагу на роль мови у конкретних ситуаціях спілкування. Це призвело до переосмислення завдання філософії мови, зосередивши увагу на її використанні та вплив на процес комунікації. Таким чином, Л. Вітгенштайн заклав основи для прагматичного підходу до розуміння мови та її функцій, орієнтованого на конкретні мовні практики та їх впливи на формування змісту.

РОЗДІЛ 2. МОВНА КАРТИНА СВІТУ У ЛІНГВОФІЛОСОФІЇ ЛЮДВІГА ВІТГЕНШТАЙНА

2.1. Сутність та зміст концепту в роботах Л. Вітгенштайн

Людвіг Вітгенштайн, австрійський філософ, народився в 1889 році і став одним із найвпливовіших мислителів ХХ століття. Його роботи вплинули на розвиток філософії, лінгвістики, логіки та когнітивної науки. Він став відомий своїми інноваційними ідеями про природу мови, розуміння та реальність.

Вчений залишив значну спадщину у вигляді двох робіт: «Трактат про логіку» (1921) і «Філософські дослідження» (1953). Ці роботи є два етапи його розумового шляху і демонструють еволюцію його філософської позиції.

«Трактат про логіку» - це перша велика робота філософа, в якій він спробував створити формальну систему, що описує структуру мови та її ставлення до світу. У цій роботі Вітгенштайн розробив теорію про те, що пропозиції мають сенс тільки в тому випадку, якщо їх можна перевірити з погляду логіки. Він запровадив поняття «логічної форми», стверджуючи, що це висловлювання може бути приведено до вигляду, який описує їх логічну структуру. Вітгенштайн також запропонував концепцію «факторів» як базових елементів реальності, що складають зміст висловлювань (Гасір 2008: 119).

Однак, у «Філософських дослідженнях» вчений критично переосмислив свої попередні погляди і дійшов висновку, що підхід, запропонований ним у трактаті, недостатній для повного розуміння мови та її використання. Він вийшов новий підхід до філософії, зосередившись на мовних іграх, в яких слова та висловлювання набувають свого сенсу та значення. У «Філософських дослідженнях» Вітгенштайн досліджує різноманітні форми мовних використань, відзначаючи їх контекстуальні особливості та зв'язок із соціокультурними практиками.

Основна ідея вченого у «Філософських дослідженнях» полягає в тому, що розуміння мови та її використання не можуть бути обмежені формальними правилами. Він стверджував, що сенс слів та речень залежить від їхнього контексту та соціокультурного фону, в якому вони використовують. Філософ дійшов висновку, що більшість філософських проблем, таких як природа знання, реальності та значення, є результатом плутанини в мові, і їх вирішення потребує глибшого розуміння мовних ігор та їхніх правил (Вітгенштайн 1999: 416).

З вище сказаного, ми можемо зробити висновок, що сутність його робіт полягає у пошуку відповідей на питання, що виникають у контексті використання мови. Людвіг стверджував, що мова не є просто інструментом передачі інформації, але й формує наше мислення та сприйняття світу. Він запропонував ідею про «мовних іграх», які є способами використання мови у конкретних контекстах, кожен з яких має свої правила та смисли. Вітгенштайн також зауважив, що багато філософських проблем виникають через плутанину у використанні мови та неясності її кордонів.

Зміст його робіт включає різні теми, такі як логіка, семантика, філософія математики, філософія розуму і мета філософії. Він досліджував питання про значення слів та речень, про те, як ми утворюємо поняття про світ через мову, і про те, як мова впливає на наше розуміння реальності (Шинкарук 2002: 89).

Вітгенштанівський підхід зробив вплив на розвиток філософії та інших галузей знання. Його роботи продовжують стимулювати дискусії та дослідження в галузі філософії мови, логіки, психології та когнітивних наук, роблячи його одним із найважливіших мислителів ХХ століття.

2.2. Прагматика мовної гри Л. Вітгенштайна

Концепція мовної гри є фундаментальним аспектом вченого філософської методології, запропонований у його праці «Філософські дослідження». Вона стала не лише ключем до розуміння природи мови, а й важливим інструментом для аналізу її функціонування у суспільстві та у повсякденному житті. Вітгенштайн стверджував, що мова не має однієї універсальної логіки, здатної описати чи пояснити її всю складність. Натомість він пропонує розглядати мову як сукупність різних «мовних ігор» (Мацько 2012: 44-47).

Поняття «мовної гри» Л. Вітгенштайн використовує для позначення різноманітних способів, якими ми використовуємо мову у різних контекстах. Кожна мовна гра має свої правила, цілі та контекст, які визначають зміст мовних виразів усередині цієї гри. Таким чином, зміст слів та речень залежить від способу їх використання в конкретній галузі діяльності чи спілкування (Глущенко 2011: 77).

Прикладом мовної гри може бути розмова між вченими, де певні терміни мають строго певні значення й у рамках специфічних правил і конвенцій. В іншій ситуації, наприклад, у розмові між друзями на вечірці ці ж слова можуть використовуватися зовсім інакше, зі зміщенням їх значень та контексту. Отже, розуміння мови вимагає врахування як лексичного значення слів, та й контекстуальних особливостей і специфіки їх використання.

Основним для концепції мовної гри є розуміння того, що мова не статична і неоднозначна. Вона постійно змінюється в залежності від контексту та цілей його використання. Філософ закликає до усвідомлення цієї динамічності та до того, щоб ми сприймали мову як інструмент, що пристосовується до наших потреб та обставин. Таким чином, концепція «мовної гри» не лише пропонує новий погляд на природу мови, а й збагачує

наше розуміння її ролі у процесах спілкування, мислення та сприйняття світу.

Крім поглибленого розуміння природи мови, концепція мовної гри має значені наслідки для філософії, лінгвістики, літературних досліджень, психології та соціології (Дільтей 2010: 305).

У сфері філософії вона викликає перегляд традиційних підходів до аналізу мови та сенсу. Вона допомагає відкинути прагнення однозначності та універсальності у розумінні мови і дозволяє визнати множинність смислів, що виникають у різних контекстах. Це сприяє розвитку плюралізму у філософії та закликає до більш гнучкого та контекстуального мислення (Шліфштейн 2006: 113).

У сфері лінгвістики, концепція підкреслює важливість вивчення мови як з погляду її граматичної структури та лексичних одиниць та з урахуванням їх використання у різних комунікативних ситуаціях. Це сприяє розвитку прагматичного підходу до вивчення мови та розуміння її функціонування в суспільстві.

У літературних дослідженнях концепція Вітгенштайна допомагає розширити розуміння текстів як динамічних конструкцій, що залежить від контексту та інтерпретації. Це дозволяє дослідникам літератури глибше аналізувати тексти з урахуванням їхньої багат шаровості та можливості переосмислення в різних культурних та історичних контекстах (Кочерган 2010: 37).

У психології та соціології ідея «мовної гри» відкриває нові перспективи для вивчення соціальних взаємодій та конструювання сенсу. Розуміння мови як інструменту, що формується та змінюється у процесі спілкування та діяльності, допомагає краще зрозуміти процеси соціалізації, соціальної взаємодії та культурного розвитку.

Висновки до 2 розділу

У розділі, присвяченій мовній картині світу у лінгвофілософії Людвіга Вітгенштайна, було розглянуто основні концепції та ідеї, висунуті цим видатним мислителем. Аналізуючи його роботи, було виявлено, що для нього мова відіграє центральну роль у формуванні розуміння світу.

Основну увагу приділено поняття «мовної гри», яке Вітгенштайн використав для пояснення того, як мова функціонує в різних контекстах спілкування та яким чином формує наше уявлення про реальність.

Також було розглянуто поняття «мовних форм» та «мовних правил», які визначають способи, за допомогою, яких люди створюють та інтерпретують значення. Важливо, що вчений підкреслював контекстуальність та соціальну природу мови, відкидаючи ідею про її об'єктивність та абсолютність.

Отже, вивчення лінгвофілософії Л. Вітгенштайна дозволяє глибше зрозуміти взаємозв'язок між мовою, мисленням і реальністю, а також показує, що мова не тільки відображає світ, а й активно його конструює, що має важливе значення для сучасного розуміння мовної діяльності та культури.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ІДЕЙ Л. ВІТГЕНШТАЙНА

3.1. Ідея мовних ігор в сучасних лінгвокультурних вимірах

В епоху глобалізації, коли різні культурні спільноти сходяться в єдиний інформаційний простір, розуміння різноманітності мовних практик та їхнього впливу на формування культурної свідомості стає ключовим аспектом міжкультурного спілкування.

Сучасні лінгвістичні дослідження підтверджують, що мовні ігри є не лише засобом комунікації, але й відображають особливості культурного мислення та сприйняття світу. Вони є своєрідними правилами і нормами, що встановлюються спільнотою, і надають глибокий вплив на формування ідентичності та менталітету носіїв мови. Стосовно сучасних лінгвокультурних вимірів, розуміння мовних ігор стає ключем до розгадки міжкультурних конфліктів, а також ефективної взаємодії та взаєморозуміння різних культур.

Приклад сучасної реалізації ідеї мовних ігор може бути аналіз мовної поведінки у цифрових просторах, як-от соціальні мережі та інтернет-форуми. Тут спостерігається безліч різноманітних мовних практик, включаючи сленг, мем, емодзи і т.д. Кожна з цих практик є своєрідною мовною грою з власними правилами в смислами, які можуть бути незрозумілими або спотвореними для непосвяченого спостерігача. Аналіз таких мовних ігор допомагає зрозуміти особливості інтернет-культури та її впливом геть сучасне суспільство.

Також можна привести приклад віртуального світу, онлайн-ігри та форми, які мають власні мовні екосистеми, де спілкування відбувається на базі специфічних термінів, жаргонних виразів. Ці мовні ігри активно впливають на формування нових культурних норм. Таким чином, вивчення мовних ігор у контексті сучасних лінгвокультурних вимірів вимагає уваги до онлайн-просторів та їхньої ролі у формуванні сучасних культури.

Крім того, важливо враховувати багатомовну природу сучасного світу. В умовах глобалізації та міграції ігри стають не лише інструментом спілкування, а й механізмом адаптації та взаємодії між різними мовними та культурними групами. Вивчення мовних ігор у контексті багатомовності допомагає зрозуміти, як різні мовні системи взаємодіють між собою, а також які мовні стратегії використовуються для подолання мовних бар'єрів та досягнення міжкультурного розуміння (Rorty 1979: 25).

Таким чином, при аналізі сучасних лінгвокультурних вимірів через призму концепції мовних ігор Людвіга Вітгенштайна важливо враховувати не лише традиційні мовні практики, ай нові явища, що виникають у сучасному інформаційному просторі та багатомовному середовищі.

3.2. Втілення ідей Л. Вітгенштайна у сучасному мовознавстві

Ідеї Людвіга Вітгенштайна про мову та її вплив на сучасне мовознавство проникають у різні галузі лінгвістики, включаючи семантику, прагматику, соціолінгвістику та когнітивну лінгвістику.

У семантиці, що ґрунтується на ідеях Вітгенштайна, вивчається, як контекст та вживання слів визначають їх значення. Семантики цікавляться питання про те, які фактори впливають на зміну значення слова в різних контекстах, як вони пов'язані з когнітивними процесами та як вони відображають соціокультурні норми та очікування.

У галузі прагматики ідеї вченого підштовхують дослідників до вивчення мовних дій та їх контекстуальної природи. Дослідники аналізують, які дії здійснюються за допомогою мови у різних обставинах, як контекст впливає на розуміння та трактування комунікативних актів, та які соціокультурні фактори формують правила та очікування у спілкуванні (Смульсон 2010: 143).

Соціолінгвістика, спираючись на ідеї про мову як інструмент соціальної практики, вивчає, як соціокультурні чинники впливають на мовну поведінку та взаємодію. Дослідники цікавляться питаннями про відмінності в мовній поведінці в різних соціальних групах, про вплив мови на формування ідентичності та про те, як мовні структури та вживання слів відображають соціальні відносини та ієрархії. У когнітивній лінгвістиці ідеї Вітгенштайна допомагають вченим зрозуміти, як мова взаємодіє з когнітивними процесами, такими як сприйняття, мислення та пам'ять. Дослідники аналізують, як структура мови відбиває когнітивні схеми та категорії, як мова впливає на мислення та які когнітивні процеси лежать в основі мовного розуміння.

Такими чином, ідеї Л. Вітгенштайна про мову продовжують надихати сучасне мовознавство, стимулюючи вчених до більш глибокого та комплексного розуміння мовних явищ та їхньої ролі в людській комунікації, мислення та соціальних практик.

Висновки до 3 розділу

З вище сказаного ми можемо зробити висновок, що ідеї Людвіга Вітгенштайна мають значний вплив на сучасне мислення у різних галузях науки та філософії. Вітгенштейн запропонував низку новаторських ідей, що стосуються мови, знання, логіки та філософії, які викликають інтерес та суперечки серед дослідників.

Зокрема, його ідея про мовні ігри та їх роль у формуванні сенсу слів та концепцій дозволяє глибше зрозуміти процес комунікації та мовного розуміння. Також значущим аспектом його думки є розуміння мови як інструмента, що створюють рамки для нашого мислення та розуміння світу.

Проте, аналізуючи ідеї вченого, необхідно визначити їхню обмеженість і недоліки. Деякі його концепції можуть бути надто абстрактними та важкими для сприйняття, що створює проблеми у їх застосуванні на практиці. Тим не менш, переосмислення ідей Л. Вітгенштейна продовжує залишатися актуальним та продуктивним напрямом досліджень, стимулюючи подальші філософські роздуми та дебати.

ВИСНОВКИ

У контексті сучасного суспільства, де інформаційні потоки постійно розвиваються, а культурні та соціальні сценарії стають все більш складними та багатшаровими, ідея мовних ігор Людвіга Вітгенштайна привертає особливу увагу. Вона пропонує не просто розглядати мову як інструмент передачі інформації, а й сприймати її як складку систему взаємодії, в якій зміст слів та виразів формується та змінюється в залежності від контексту використання.

Таким чином, у ході дослідження ми виявили кілька ключових висновків.

По-перше, ідея мовних ігор, запропонована Л. Вітгенштайном, є важливим інструментом для розуміння сенсу мови та її використання у різних контекстах. Мовні ігри відображають різноманітність мовних дій, які відбуваються у соціокультурних сферах суспільства.

По-друге, сучасні дослідження підтверджують актуальність та значущість концепції «мовних ігор» у сучасних лінгвістичних та культурних вимірах. Мовні ігри проникають у різні аспекти нашого життя, включаючи сфери культури, освіти, політики та міжособистісного спілкування.

По-третє, переосмислення класичних робіт Вітгенштайна, заснованих на концепції мовних ігор, відкриває нові перспективи вивчення мови та культури. Цей підхід дозволяє глибше зрозуміти структуру мовних дій та їх вплив на формування культурних норм та цінностей.

Таким чином, можемо впевнено наголошувати на важливості подальших дослідження у галузі прагматики в цілому і мовних ігор зокрема та їх ролі в сучасному світі. Розвиток цієї теми може призвести до нових методологічних та теоретичних підходів у лінгвістиці, філософії та культурології, сприяючи глибше розуміння мови та її ролі у формуванні людського досвіду.

RÉSUMÉ

In the context of contemporary society, where information flows are constantly evolving, and cultural and social scenarios are becoming increasingly complex and multi-layered, the idea of linguistic games by Ludwig Wittgenstein attracts special attention. It proposes not only to consider language as a tool for conveying information but also to perceive it as a complex system of interaction, in which the meaning of words and expressions is formed and changed depending on the context of use.

Thus, during the research, we have identified several key conclusions. Firstly, the idea of linguistic games proposed by L. Wittgenstein is an important tool for understanding the meaning of language and its use in different contexts. Linguistic games reflect the diversity of linguistic actions that occur in the sociocultural spheres of society. Secondly, contemporary research confirms the relevance and significance of the concept of "linguistic games" in modern linguistic and cultural dimensions. Linguistic games penetrate various aspects of our lives, including culture, education, politics, and interpersonal communication. Thirdly, a rethinking of Wittgenstein's classic works, based on the concept of linguistic games, opens up new perspectives for studying language and culture. This approach allows for a deeper understanding of the structure of linguistic actions and their influence on the formation of cultural norms and values.

Thus, we can confidently emphasize the importance of further research in the field of pragmatics as a whole and linguistic games in particular and their role in the modern world. The development of this theme may lead to new methodological and theoretical approaches in linguistics, philosophy, and cultural studies, contributing to a deeper understanding of language and its role in shaping human experience.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердяєва, В. (2001). *Мова та буття*. Київ: Дух і літера.
2. Борщевський, В. (2003). *Творчість і знання*. Київ: Дух і літера.
3. Вітгенштайн, Л. (1999). *Філософські дослідження* / пер. з англ. О. Яременка. Київ: Основи.
4. Вовк, О.В. (2013). Когнітивно-функціональний аналіз мовної гри як особливої мовної діяльності. *Вісник Хмельницького національного університету*, 3, 76-78.
5. Гасір, Ю. (2008). *Філософія мови*. Київ: Дух і літера.
6. Глущенко, І.Ф. (2011). *Лінгвокультурологічні аспекти аналізу перекладу художніх творів*. Київ: Академвидав.
7. Гончаренко, О.В. (2011). Лінгвокультурні аспекти мовної гри в аспекті вивчення англійської мови. *Мова і культура*, 14, 108-113.
8. Дільтей, В. (1996). Виникнення герменевтики. *Сучасна зарубіжна філософія: Течії і напрямки. Хрестоматія*. Київ: Дух і літера. С.33-60.
9. Концевич, Л.Г. (2012). Мовна гра як засіб формування мовної культури студентів-філологів. *Науковий вісник Державного університету «Житомирська політехніка»*, 66, 146-148.
10. Кочерган, М.П. (2010). Загальне мовознавство: *підручник для студентів філологічних спеціальностей*. Київ: ВЦ «Академія».
11. Мацько, Н.Я. (2012). Лінгвокультурні аспекти мовної гри. *Лінгвістика і мовна освіта*, 6, 44-47.
12. Смульсон, М.Л. (2010). Мовні ігри як засіб формування комунікативних умінь учнів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 21, 143-145.
13. Фюрст, М., Тринкс, Ю. (2018). *Філософія: підручник* / пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського.

14. Шинкарук, В. І. та ін. (2002). *Філософський енциклопедичний словник*. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України.
15. Шліфштейн, Г. (2006). *Курс лекцій з філософії мови*. Київ: Дух і літера.
16. Шустерман, Р. (2005). *Основи філософії мови: Вступ до аналізу*. Київ: Дух і літера.
17. Foucault, M. (1966). *Les mots et les choses: une archéologie des sciences humaines*. Champagne: Gallimard.
18. Koopman, C. (2011). Rorty's Linguistic Turn: Why (More Than) Language Matters to Philosophy. *Leiden: Contemporary Pragmatism*, 8(1), 61-84.
19. Rorty, R. (1979). *Philosophy and the Mirror of Nature*. Princeton: Princeton University Press.
20. Searle's, J. (2007) *Philosophy of Language. Force, Meaning and Mind*. Cambridge: Cambridge University Press.